

Пропозиції

Міністерства освіти і науки України

до проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій»

н. д. О. Коваль, Г. Третьякова, С. Колєбошин, С. Бабак

реєстр. номер 4147 від 23 вересня 2020 р.

(перше читання)

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції надає пропозиції та зауваження до законопроекту.

1. За законопроектом пропонується доповнити Кодекс законів про працю України новою статтею 4¹ «Вид занять (професія), кваліфікація, класифікатор професій». Вважаємо, що запропонована назва статті потребує узгодження з її змістом, оскільки в самій статті не згадується поняття «класифікатор професій», натомість йдеться про «реєстр видів занять (професій) та кваліфікацій».

Також некоректним є запропоноване в цій статті визначення виду занять (професії) як «трудової діяльності особи, яка вимагає певного рівня освіти чи підготовки та може складатися з кваліфікацій». Таке визначення суперечить поняттю професійної кваліфікації, зазначеному в цій же статті. Якщо професійна кваліфікація – це «визнана суб'єктом, уповноваженим на оцінювання і визнання результатів навчання осіб та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дозволяють виконувати трудові функції», то професія або трудова діяльність не може складатися з кваліфікацій, але може потребувати певної кваліфікації.

З метою узгодження між собою визначень «професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація)» та «часткова професійна кваліфікація» пропонуємо останнє викласти в такій редакції:

«Часткова професійна кваліфікація – визнана суб'єктом, уповноваженим на оцінювання і визнання результатів навчання осіб та засвідчена відповідним документом частина стандартизованої сукупності здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дозволяють виконувати окремі трудові функції.».

Разом з тим потребує визначення поняття «трудова функція». А також поняття «кваліфікаційні та спеціальні знання», «доручена робота», поняття (або складові) систем «формальної, неформальної та інформальної» освіти.

Також необхідно уточнити запропоновану в цій статті норму про те, що перелік робіт, які не потребують наявності в особи повних або часткових кваліфікацій, встановлюється Національним агентством кваліфікацій, оскільки незрозумілим є статус та функції такого переліку, а також те, чи є ці роботи професією або професійною діяльністю. На практиці немає необхідності наділяти Національне агентство таким повноваженням, тому що вимоги до кваліфікації особи встановлює роботодавець.

2. Законопроект пропонується доповнити Кодекс законів про працю України новою статтею 4² «Професійні стандарти». Між тим, зміст цієї статті не узгоджується з її назвою в тій частині, в якій ця стаття встановлює вимоги до підготовки не лише професійних стандартів, але й кваліфікаційних характеристик.

3. Законопроект пропонується внести зміни у статтю 21 Кодексу законів про працю України. Зокрема, вважаємо, що в частині другій слова «при цьому враховується наявна у особи повна або часткова професійна кваліфікація» доцільно виключити, оскільки частина четверта містить аналогічне положення.

4. Законопроект пропонується внести зміни до статті 34 Закону України «Про освіту». Проте запропоноване визначення професійної кваліфікації не узгоджується за суттю з визначенням часткової професійної кваліфікації: законопроект визначає повну професійну кваліфікацію як «визнану сукупність компетентностей та/або результатів навчання, які дозволяють виконувати трудові функції», а «часткову професійну кваліфікацію» як «кваліфікацію, що свідчить про здобуття особою частини компетентностей, які визначені відповідним освітнім та/або професійним стандартом». Таким чином, лишається незрозумілим, чи дозволяє часткова професійна кваліфікація особі виконувати якісь трудові функції, чи ні.

5. Законопроект пропонується доповнити Закон України «Про освіту» новою статтею 39¹ «Галузеві ради з розроблення професійних стандартів». Так, потребують окремого визначення вжиті у статті поняття «галузь» та «галузева ознака», без яких неможливо врегулювати діяльність галузевих рад і які не визначено в законопроекті.

Законопроект передбачає, що до складу галузевих рад з розроблення професійних стандартів входять на обов'язкових засадах «представники

підприємств (роботодавців) відповідної галузі», а також «можуть входити» представники репрезентативних на національному рівні організацій роботодавців. Проте, очевидно, що існують галузі, в яких професійні стандарти готуються фаховими спільнотами, а не роботодавцями. Для таких галузей запропонований механізм формування галузевих рад не уявляється доречним.

Крім того, стаття вказує, що «брати участь у розробленні стандартів освіти» є завданням галузевих рад і одночасно їх правом, що некоректно і не відповідає принципу правової визначеності.

6. Ураховуючи зміни, пропонувані новою статтею 39¹, вважаємо за доцільне внести зміни і до частини другої статті 39 Закону України «Про освіту», а саме після слів «галузевими радами» доповнити словами «з розроблення професійних стандартів».

Підсумовуючи викладене, вважаємо, що законопроект у запропонованій редакції необхідно доопрацювати з урахуванням наведених вище зауважень.

Т. в. о. Міністра освіти і науки України

Сергій ШКАРЛЕТ

«21» 10 2020 р.